

ВОЗОБНОВЕНАТА ЦРКВА НА СВ. КЛИМЕНТ И СВ. ПАНТЕЛЕЈМОН

ПЛАОШНИК - SVETLINAT

Археолошкиот комплекс Плаошник плени со својата убавина. Тоа е место кое зрачи со позитивна енергија и место каде може да се почувствува мир во сопствената душа.

Пишуваат:
Рената МАТЕСКА
Жаклина МИТЕВСКА

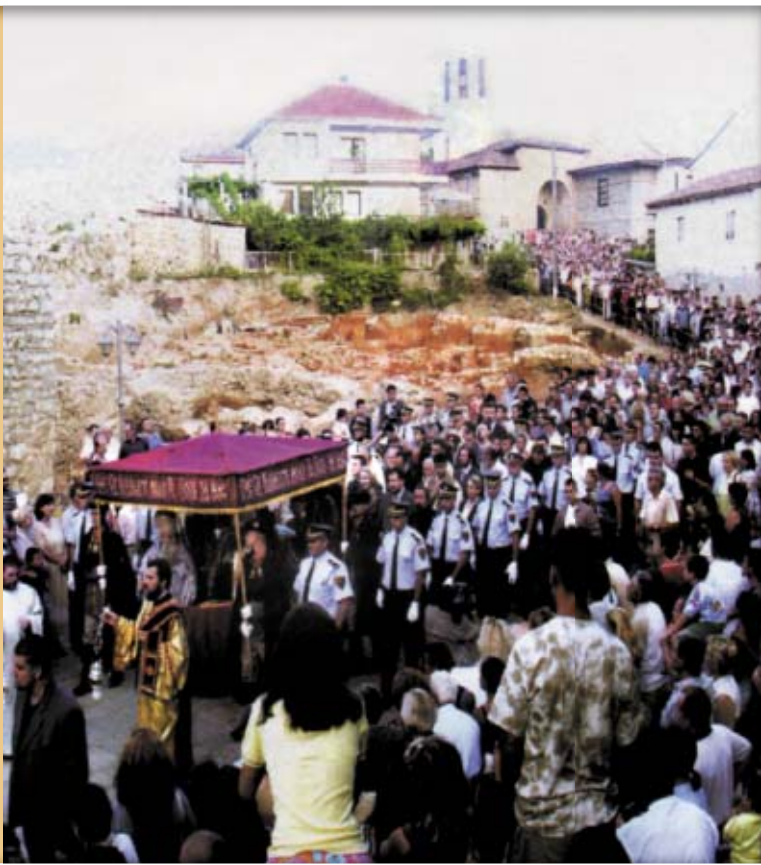
Шетајќи по убавините на Македонија и по патеките на Христијанството, патот нè однесе до светото место Плаошник. Станува збор за археолошки комплекс кој во историска, културна и духовна смисла, е најзначајниот и најсветиот простор за Македонија и пошироко. Ова светилиште одиграло и голема улога во просветувањето на Македонците. Се наоѓа во градот Охрид, односно на повисокиот Охридски рид, меѓу Самуиловата тврдина и живописниот предел на црквата "Св.

Јован Богослов - Канео", на брегот на Охридското Езеро.

Хронолошката вертикала на ова светилиште се протега од праисториските времиња (бронзеното време), преку античкиот и доцноантичкиот период и раното Христијанство, до развиениот среден век. Кога зборуваме за Плаошник, првото нешто што ни "паѓа на памет" е доаѓањето на првиот епископ Свети Климент на ова свето место кон крајот на IX век. Секако, од големо значење за целиот македонски род е и неговата книжевна дејност. Историските податоци говорат дека тој тогаш обновил една стара тролисна

црква (изградена најверојатно во почетокот на VII век) и ја посветил на светиот лекар Свети Пантелејмон. Тука и во манастирскиот комплекс кој се развил во идните векови Свети Климент започнал силна просветителска и книжевна дејност (Охридската книжевна школа), односно тука се развил Првиот словенски универзитет откаде се ширеле писменоста, уметноста и културата. Уште додека бил жив Свети Климент ја проширил црквата кон запад, а во пронаосот си изградил скроман гроб во кој и бил погребан по неговата смрт во 916 година.

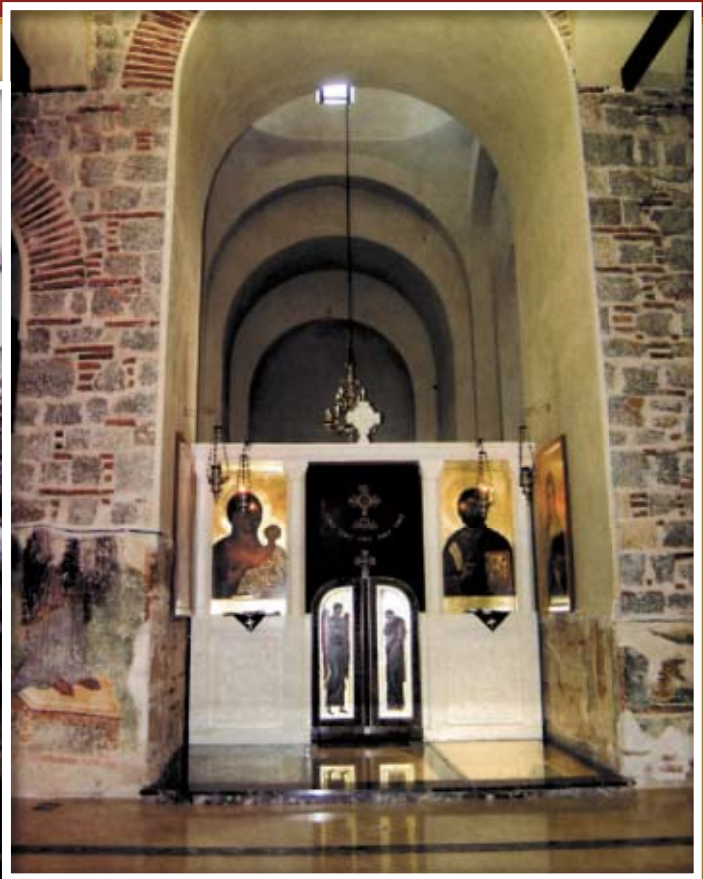
A NA HRISTI JANSTVOTO

ОБНОВА

Светиклиментовата црква била обновувана и живописувана (XIII - XIV/XV век) на истите темели и така таа функционираше сè до крајот на XV век кога била до темел разурната од страна на Турците Османлии, а на нејзиното место била подигната Султан Мехмед џамијата. Овој објект, како што се наведува во кусата монографија за Плаошник, (издадена од Дебарско-кичевската

епархија во соработка со Заводот за заштита на спомениците на културата и Народен музеј-Охрид), функционираше некое време, за потоа да биде оставен на милост и немилост на времето. Во 1942/43 година тука биле започнати првите археолошки ископи кога и се откриени остатоците од старата Светиклиментова црква посветена на Св. Пантелејмон и гробот на Светителот. Во 1964 - 1967 година биле извршени дополнителни археолошки ископувања, како и конзерва-

ција на остатоците од Светиклиментовата црква.

Плаошник е местото од каде зрачи светлината на Христијанството, за што се уверивме и кога стагнавме на неговото тло. Во почетокот на 1999 година беше прифатена идејата за обновување на Светиклиментовата манастирска црква Св. Пантелејмон од страна на Министерството за култура на Република Македонија. На 8 декември 2000 година (денот на Св. Климент Охридски, патронот на Охрид и Македонската православна црква) со торжествени свечености беше поставен камен-темел-

никот, а директните работи на обновувањето на Светиклиментовиот храм започнаа во март 2001 година.

- "Работите продолжија континуирано и во 2002 година - се наведува во монографијата за Плаошник - при што беше откриена монументалната крстилница (баптистериум) јужно од апсидата на базиликата, со зачувани мозаични подови и со прекрасни претстави на симболен ранохристијански космогониум (растителни и зооморфни претстави, крстови свастики и др.), нартекс со исто така зачувани партии на мозаични подови во повеќе

ВОЗОБНОВЕНАТА ЦРКВА НА СВ. КЛИМЕНТ И СВ. ПАНТЕЛЕЈМОН

фази во северниот дел од базиликата; простран атриум во северниот дел со мермерни бази и столбови, помошни простории и пространи дворишта во источниот простор од комплексот и друго. Паралелно со ова е вршена конзервација и реставрација на остатоците од базиликата, како и превентивна заштита и конзервација на мозаичните подови".

МОШТИ

Светиклиментовата црква "Св. Пантелејмон" до крајот на јули 2002 година беше целосно возобновена, на истите темели од Светиклиментовото време (IX век) и доградбите (параклисите, северниот и јужниот трем и камбанаријата (XIII - XIV/XV век) со истите градбени материјали и ист пристап на работа, како што се работело во старите времиња и во времињата на нејзините поранешни обновувања.

Денес црквата вчудовидува и плени со својот изглед. Таа, како што всушност е опишана и во кусата монографија, е тролисна со наос (централен брод), нартекс (припратата) со галерија, северен трем, јужен отворен трем, кубе над олтарниот простор, кубе над централниот простор и камбанаријата на западниот дел. Во внатрешноста има зачуван живопис од времето на нејзиното обновување во XI - XII, XIII - XIV век и остатоци од постари фази на подови кои денес се презентирани со подни стаклени површини. Стариот под во олтарниот простор и во наосот (централниот дел) е возоб-

новен со мермер врз основа на остатоци од стариот оригинален под. Поставена е олтарна мермерна преграда и резбани двери, иконостас и гробот на Свети Климент. На ѕидовите од северниот трем презентирани се откриените фрагменти од фреско-живописот на старата црква.

Настан кој пред две години предизвика огромно внимание за целата македонска јавност беше пренесување на моштите на Свети Климент Охридски од црквата "Св. Богородица Перивлепта" (Св. Климент) до Плаошкиот манастир каде што моштите се сместени во вечното почивалиште - гробот на Свети Климент, во возобновената црква "Св. Пантелејмон" (која од тој момент го носи името Св. Климент и Св. Пантелејмон). Тоа се случи на 10 август 2002 година, а на 11 август беше извршено големото осветување на црквата кога од страна на Заводот за заштита на спомениците на културата и народен музеј - Охрид, е предадена Повелба за владение на Возобновениот манастир Св. Климент и Св. Пантелејмон на МПЦ, Дебарско-кичевска епархија со седиште во Охрид, претставувана од Неговото Високопреосвештенство г. Тимотеј, Митрополит Плаошки и Дебарско-кичевски.

Овој сакрален комплекс останува да сведочи за минатите времиња. Тоа е место кое зрачи со позитивна енергија и место каде може да се почувствува мир во сопствената душа. Секако кон тоа придонесува и глетката кон нашиот бисер - Охридското Езеро.

